

konsekvensargumenter. Tanken er at argumentasjonen viser hvilket alternativ som gir det beste utfallet (for eksempel å elektrifisere olje- og gassfelt eller å *ikke* elektrifisere). Positive konsekvenser uttrykkes som argumenter for den normative påstanden, og negative konsekvenser uttrykkes som motargumenter. Resultatet er at normativ argumentasjon i slike tilfeller benytter deskriptive argumenter, nemlig argumenter om den faktiske eller logiske sammenhengen mellom handlingen og konsekvensen. Imidlertid er ikke den verdimessige vurderingen av konsekvensen nødvendigvis formulert eksplisitt i argumentasjonen (for eksempel *at* kutt i klimagassutslippene er positivt). I slike tilfeller er det særskilt viktig at analysen vår tydeliggjør hvilke forutsetninger argumentasjonen hviler på. Vi skal komme tilbake til denne tematikken nedenfor i seksjon 2.8 om implisitte påstander i argumenter.

2.6 Indirekte argumenter

Siden argumentene i en debatt også består av påstander, er det ingen garanti for at det er enighet om at de er riktige. Dermed kan det bli behov for å bruke **indirekte argumenter** for å støtte andre påstander i argumentasjonen. Når vi utvikler indirekte argumenter for påstandene våre, får vi argumenter på ulike nivåer i en *argumentasjonskjede*.

Indirekte argumenter

Indirekte argumenter er argumenter som er ment å støtte eller svekke standpunktet, gjennom å støtte eller svekke andre påstander i argumentasjonen direkte.

Her er et eksempel hvor det argumenteres mot et av standpunktene vi så ovenfor:

«Norge bør ikke satse på elektrifisering av olje- og gassfelt. Det vil nemlig lede til høyere strømpriser for vanlige husholdninger. Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) anslår at ulike elektrifiseringstiltak, inkludert elektrifisering av norsk sokkel, vil innebære høyere strømpriser.»

Den siste påstanden i avsnittet er ikke et nytt standpunktargument (for «Norge bør ikke satse på elektrifisering av olje- og gassfelt»), men et indirekte argument som er ment å støtte standpunktargumentet som allerede er fremmet. Vi får en argumentasjonsstruktur som vist i diagram 8.

Det er selvfølgelig ikke gitt at tilhørere uten videre vil akseptere det indirekte argumentet heller. Vi kan stille spørsmål ved om påstanden er riktig: Er dette faktisk NVEs anslag? Og vi kan stille spørsmål ved argumentets relevans: Forteller NVEs beregninger egentlig om de reelle kostnadsendringene ved elektrifisering?

I prinsippet kan en argumentasjonsskjede alltid fortsette med nye indirekte argumenter. I praksis vil argumentasjonen noen ganger kunne ut i påstander det er lite uenighet om, eller som relativt enkelt kan bli bekreftet eller avkreftet. Spørsmålet er da ikke om påstandene stemmer, men i hvilken grad de er relevante, og dermed underbygger påstanden de er ment å støtte. Vi kommer tilbake til den tematikken når vi diskuterer vurdering av argumentasjon nedenfor.